

DECIZIA Nr.90 din 10 februarie 2005

Scris de Administrator
Vineri, 06 Aprilie 2012 15:30 -

DECIZIA Nr.90 din 10 februarie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.15 alin.1 din Legea nr.80/1995 privind Statutul cadrelor militare

Publicată în Monitorul Oficial nr.245 din 24.03.2005

Ioan Vida - președinte Aspazia Cojocaru - judecător
Constantin Doldur - judecător
Acsinte Gaspar - judecător
Kozsokár Gábor - judecător
Petre Ninosu - judecător
Ion Predescu - judecător
Șerban Viorel Stănoiu - judecător
Dana Titian - procuror Patricia Marilena Ionea- magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art.15 din Legea nr.80/1995 privind Statutul cadrelor militare, excepție ridicată de Gabriel Hulea în Dosarul nr.4.089/2004 al Curții de Apel Bacău - Secția civilă.

La apelul nominal răspunde autorul excepției, Gabriel Hulea, personal și asistat de avocat Elena Băbușanu, lipsind celelalte părți, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ca neîntemeiată. Astfel, arată că principiul egalității nu trebuie interpretat în sensul uniformității, așa încât, atunci când situațiile sunt obiectiv diferite, cum este cazul în speță, se justifică aplicarea unui tratament juridic diferit.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele: Prin Încheierea din 18 noiembrie 2004, pronunțată în Dosarul nr.4.089/2004, Curtea de Apel Bacău - Secția civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.15 din Legea nr.80/1995 privind Statutul cadrelor militare, excepție ridicată de Gabriel Hulea cu prilejul soluționării recursului formulat împotriva Sentinței civile nr.17 din 16 ianuarie 2004, pronunțată de Tribunalul Bacău în Dosarul nr.8.304/2003.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, că dispozițiile art.15 din Legea nr.80/1995 contravin principiului constituțional al egalității în drepturi, întrucât au un caracter discriminatoriu. În acest sens arată că, în mod contrar reglementărilor generale privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, textul de lege criticat permite acordarea concediului plătit pentru creșterea copilului până la vârsta de doi ani numai femeilor cadre militare active. Așa fiind, spre deosebire de toate celelalte categorii de salariați, cadrele militare active bărbați nu pot beneficia de acest drept și, în consecință, ei sunt discriminați atât în raport cu persoanele civile, cât și cu femeile cadre militare active.

Curtea de Apel Bacău - Secția civilă apreciază că dispozițiile art.15 din Legea nr.80/1995, care privesc acordarea concediului pentru îngrijirea copilului, sunt neconstituționale în raport cu prevederile art.16 alin.(1) din Constituție.

Potrivit prevederilor art.30 alin.(1) din Legea nr.47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

Avocatul Poporului apreciază că textul de lege criticat nu contravine dispozițiilor legale criticate. Astfel, în opinia sa, "stabilirea concediilor, în mod diferit, pentru persoanele - cadre militare active - față de cele care nu au acest statut, nu este generată de presupuse discriminări între cetățeni pe criterii arbitrare, ci se datorează specificului activității militarilor, care impune acestei categorii profesionale anumite obligații și interdicții". Așa fiind, diferențierea între regimul juridic al asigurărilor sociale aplicabil cadrelor militare active, față de cel stabilit pentru asigurații care nu fac parte din această categorie, se justifică în mod obiectiv și rezonabil. În plus, amintește că formele de asigurări sociale publice sau private sunt, potrivit art.47 alin.(2) din Constituție, prevăzute de lege. În fine, consideră că, în realitate, prin excepția ridicată, se solicită extinderea dispozițiilor legale criticate și la alte situații neprevăzute în textul art.15 din Legea nr.80/1995, dar reglementate de Legea nr.19/2000, ceea ce excedează însă competența Curții Constituționale.

Guvernul apreciază că excepția de neconstituționalitate este întemeiată. În acest sens, arată că textul de lege criticat este în contradicție cu dispozițiile Legii nr.19/2000, care prevăd că asigurații sistemului public de pensii au dreptul la concediu și indemnizație pentru îngrijirea copilului bolnav, iar de această indemnizație beneficiază, opțional, unul dintre părinți, dacă solicitantul îndeplinește condițiile de stagiu de cotizare prevăzute de lege. În același timp, observă că, potrivit prevederilor art.15 din Legea nr.80/1995, dreptul la concediu pentru îngrijirea copilului se acordă pe baza dispozițiilor legale aplicabile pe plan național, astfel că, în opinia sa, principiul specialia generalibus derogant nu este aplicabil dispozițiilor criticate ca neconstituționale. În sfârșit, în virtutea art.198 din Legea nr.19/2000, la data intrării în vigoare a acestei legi, orice dispoziție contrară prevederilor sale se abrogă. În consecință, consideră că art.15 alin.1 din Legea nr.80/1995, care contravine dispozițiilor art.16 alin.(1) din Constituție, nu mai este în vigoare.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr.47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art.146 lit.d) din Constituție, ale art.1 alin.(2), ale art.2, 3, 10 și 29 din Legea nr.47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art.15 din Legea nr.80/1995 privind Statutul cadrelor militare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.155 din 20 iulie 1995, cu modificările și completările ulterioare, dispoziții potrivit cărora:

"Femeile, cadre militare în activitate, au dreptul la concediu de maternitate și la concediu pentru îngrijirea copilului, în condițiile stabilite prin ordin al ministrului apărării naționale, pe baza dispozițiilor legale aplicabile pe plan național.

De asemenea, femeile, cadre militare în activitate, beneficiază de pauze pentru alimentarea și îngrijirea copilului, precum și de alte drepturi prevăzute de lege pentru femeile salariate din administrația publică."

În susținerea neconstituționalității acestor texte de lege, autorii excepției invocă încălcarea prevederilor art.16 alin.(1) din Constituție, potrivit cărora: - Art.16 alin.(1): "Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări."

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, deși autorul acesteia a atacat art.15 din Legea nr.80/1995 în întregul său, în realitate, critica sa se îndreaptă doar împotriva dispozițiilor primului alineat al acestui articol, dispoziții ce reglementează acordarea concediului pentru îngrijirea copilului. În consecință, Curtea urmează să examineze doar conformitatea prevederilor art.15 alin.1 din Legea nr.80/1995 cu prevederile constituționale invocate.

Astfel, dispozițiile art.47 alin.(2) teza întâi din Constituție consacră dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală în unitățile sanitare de stat, la ajutor de șomaj și la alte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege.

Dreptul la concediu pentru îngrijirea copilului, drept a cărui reglementare este supusă controlului de constituționalitate, reprezintă una dintre formele de asigurări sociale la care se referă textul constituțional mai sus amintit.

Reglementarea acestui drept, inclusiv a condițiilor de exercitare, s-a realizat prin Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, lege-cadru în materie. Astfel, prin conținutul art.121 și 122 din această lege, dreptul la concediu și la indemnizația pentru creșterea copilului și pentru îngrijirea copilului bolnav este consacrat pentru toate categoriile de asigurați în sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, fără nici o distincție între diferitele categorii de asigurați.

Bineînțeles, legiuitorul este liber să instituie dispoziții derogatorii de la reglementările generale instituite prin legea-cadru, în privința anumitor condiții și criterii de acordare a unor drepturi de asigurări sociale ori în privința cuantumului și a modului de calcul ale acestora. Cu toate acestea, Curtea consideră că eliminarea completă a unor categorii de persoane de la beneficiul unei forme de asigurare prevăzut de lege pentru toate categoriile de asigurați nu se poate realiza fără a fi încălcat principiul constituțional al egalității în drepturi. Această soluție

vizează și dreptul de opțiune al părinților în ceea ce privește acordarea concediului pentru îngrijirea copilului și a indemnizației aferente.

În ceea ce privește cadrele militare în activitate, Curtea observă că, într-adevăr, sub aspectul condițiilor de încadrare, al atribuțiilor, al drepturilor, al incompatibilităților și al interdicțiilor, acestea se află într-o situație diferită față de celelalte categorii de salariați. Cu toate acestea, în calitate de asigurați, cadrele militare în activitate nu se deosebesc de celelalte categorii de asigurați, astfel că instituirea unui tratament juridic diferențiat, care îi privează pe aceștia de beneficiul unei forme de asigurare socială prevăzute de lege pentru toate persoanele asigurate apare ca fiind discriminatorie.

Având în vedere că dreptul la concediu pentru îngrijirea copilului este acordat, potrivit textului de lege criticat, doar femeilor cadre militare în activitate, cu excluderea celui alt părinte, tot cadru militar, Curtea apreciază că art.15 alin.1 din Legea nr.80/1995 trebuie analizat și din prisma egalității de tratament juridic pe care statul nostru trebuie să o asigure între femei și bărbați. În acest sens, apare ca relevantă soluția pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza Schuler-Zraggen contra Elveției (1993), când s-a statuat că egalitatea sexelor este un scop important al statelor membre ale Consiliului Europei și numai considerente foarte puternice pot conduce la aprecierea că instituirea unui tratament diferențiat este compatibilă cu Convenția. Mai mult, Curtea de la Strasbourg a subliniat necesitatea unei justificări obiective și raționale în instituirea unui astfel de tratament. Curtea Constituțională apreciază că, în cazul textului de lege supus controlului de constituționalitate, considerentele avute în vedere de legiuitor nu pot fi considerate ca fiind îndeajuns de puternice pentru a justifica, în mod obiectiv și rațional, instituirea unui tratament diferențiat între femeile și bărbații, cadre militare în activitate, cu prilejul acordării concediului pentru îngrijirea copilului. Aceasta, cu atât mai mult cu cât ambele categorii de persoane au același statut profesional, ceea ce conduce la concluzia că singura justificare a diferenței de tratament se întemeiază pe diferența de sex.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art.146 lit.d) și al art.147 alin.(4) din Constituție, al art.1-3, al art.11 alin.(1) lit.A.d) și al art.29 din Legea nr.47/1992, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii
DECIDE:

Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Gabriel Hulea în Dosarul nr.4.089/2004 al Curții de Apel Bacău - Secția civilă și constată că dispozițiile art.15 alin.1 din Legea nr.80/1995 privind Statutul cadrelor militare contravin prevederilor art.16 alin.(1) din Constituție.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.
Definitivă și general obligatorie.

DECIZIA Nr.90 din 10 februarie 2005

Scris de Administrator
Vineri, 06 Aprilie 2012 15:30 -

Pronunțată în ședința din data de 10 februarie 2005.